

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“

(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoe 10 para, a zastareni par 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih sveta, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilike preplatiti, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati „Uredju Objavitelja Dalmatinskoj u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

CAREVINSKO VIJEĆE.

Zastupnička Kuća.

U finansijskom odboru.

BEČ, 11. Finansijski je odbor primio osnovu o porezu na ratnu dobit u obliku kako ga je prihvatio pododbor, a odbio je prijedlog, da se uspostavi naročita ljestvica za društva i pojedince.

Odbor za pravosudje odlučio je, da zasjedanje po rotničkog suda ima da započne u novembru 1917.

Upravljač ministarstva pravde Schauer izjavio je, da s obzirom na tehničke teškoće, vlast može pristati jedino na to, da zasjedanje započe u januaru 1918.

U ustavnom odboru.

BEČ, 11. U ustavnom odboru Oncil je iznio prijedlog, da se izabere pododbor sastavljen od predstavnika svih narodnosti. Pododbor nema da prihvati rezoluciju, već će samo konstatovati nazore pojedinih stranaka.

U odboru za pravdu.

BEČ, 11. Odbor za pravdu dovršio je raspravu zakona o poromičkim popisima; ukinuo je rezoluciju, jutros prihvaćenu, da se prve sjednice poromičkog suda držati u novembru 1917., te odredio im rok za početak januara 1918. Pri članku V. odlučilo se, da se Dalmacija izuzme iz onih krajeva, u kojima poromički sudovi ostaju i dalje obustavljeni.

Ofner je predložio, da sve još nepravomoćne presude, što su izrečene od izuzetnih sudova mjesto od poromičkih, pošto nijesu bile odobrene cesarske naredbe o obustavljanju poromičkih sudova, imaju stupiti u stadij predistrage.

Predstavnik ministarstva pravde izjavio se protiv prijedloga, jer da su presude izuzetnih sudova već izrečene. Poslije odulje rasprave Ofner je prijedlog primljen.

U odboru za proračun.

BEČ, 11. U odboru za proračun primljeno je nekoliko prijedloga zast. Bánkini, kojima se vlasta pozivlje, da podijeli među nevoljni dalmatinski narod jedan dio rekviriranog maslinovog ulja; da se u ovoj godini odustane od rekviriranja sijena i slame u Dalmaciji; da se na vrijeme rasploži, kako će se Dalmacija obezbržiti nužna kuma; da se u Dalmaciji povisi obrok kruha; da se u svakoj ovećoj dalmatinskoj luci, na kopnu i po otocima, drži spremno za jedan mjesec jedna zaliha; da se za prijevoz robe od obale u zaledje uredi u svakoj ovećoj luci i na kopnu u Dalmaciji automobile kolone; da se u Kotoru novovali otvorene srednje škole i još ne otvoreni uredi.

Za ratne pribjeglice.

BEČ, 12. Kuća je odobrila službovnu pragmatiku za učitelje, pak zakonsku osnovu, koja je potekla iz inicijative Zastupničke Kuće, o državnom staranju za ratne pribjeglice. Za rasprave ministar unutrašnjih posala Toggenburg rekao je, da vlasta potpuno priznaje svoju dužnost, da se sa svom energijom zauzme za pribjeglice. Ministar je potpuno objasnio sve što je dosad vlasta odredila u korist pribjeglicama, te opazio, da će se vlasta veseliti svakoj zakonitoj mjeri, kojom bi se sudbina pribjeglica mogla poboljšati i mogla steći zakonito.

ŽRTVA UMJETNOSTI.

Crtica V. M. Miheeva, prevod s ruskoga.

I.

Oko podneva bila je gostonica u jednoj od udaljenijih moskovskih ulica dupkom puna gostiju. Većina njih bijahu redoviti mjeni posjetnici. Nu na vrata, koja su se pod vjesom teškoga bloka bučno zaklapala, ulazilo je i mnogo drugih najraznovrsnijih gostiju. Da je danas tih kao i redovitih posjetnika bilo dosta, govorio je jasno zadovoljni smiješek, što je veselo titro oko usana upravitelja ove gostionice, Anisima Kuznića.

Dakako, taj je Anisim imao i prezime, nu to prezime se kao nepotrebni dodatak izbrisalo i posve izšlo iz porabe. Njega su dakle zvali ili Anisim Kuznić ili naprosto Anisim, ili dapaće i Onjka. Prvo su ime rabili redoviti posjetnici u krčmi samoj, drugo i treće imae — izvan krčme — i to kakove su kađa već bili volje. Megutim bilo, kako mu drago, Anisim bio je dostojan nosila svoga zvanja. Debeo, dobro ugojen, lica postojano sjajna i rumeна, dosta ugledna trbuha, svagda odjeven u dug, mastan kaput, on je imao dovoljno spojalašnje reprezentacije, da obnaša ma koju mu drago administrativnu službu. Premda je njegovo, malne svake dlake lišeno lice, sa tustum, izbočenim modrim usnicama, oko kojih su bile obrasle samo pahulje put gusinjih, imalo nešto babjega; ipak njegove zakravljene, surove i ošire oči sa napuhlim donjim trepavicama, zatim njegova teška, tamnim dlakama

obezbržen temelj; samo mora, iz obzira na državne financije, da izreče sumnju o zgodnosti pojedinih odredaba. Ministar će svakako iz petnih žila nastojati, da očuva sve opravdane interese pribjeglica i da njihovu sudbinu poboljša.

Naredna sjednica sutra. Na dnevnom je redu: Derez na ratnu dobit.

RAT.

Izveštaji austrijskog i njemačkog glavnog stana od 11. i 12. jula nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 11. Glavni stan, 10. jula:

Osim obične patrolske i artilerijske djelatnosti, na kavkaskoj fronti nije se ništa zabilo.

U noći prije 10. jula dvije neprijateljske letjelice preletješe preko Carigrada, bacivši na nekoliko mesta bombe, koje naniješe samo neznatnih kvara.

CARIGRAD, 12. Glavni stan, 11. jula:

Fronta u Kavkazu:

Patrolska i artilerijska djelatnost kao obično.

Fronta na Sinaju:

Engleski odjeljak, koji se sastojao od 9 bataljona, 18 eskadriona i 2 baterije, preuzeo je izvješnici marš od Tel-el-Fari u istočnom pravcu. Pošto su njegove predstrelje pretrpele od naše artilerijske vatre osjetnih gubitaka, odjeljak se povratni natrag.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 12. Izveštaj generalnog štaba, 11. jula:

Srpski izvidnički odjeljak, koji je pokušavao da se otisne prema Dobropolju, bio je raspšren vatom. Istočno od Doiraninskog jezera jedan naš izvidnički odjeljak uništilo je englesku stražu, te tom prigodom zarobio više momaka i odnio ratnog materijala.

Kancelarska kriza u Njemačkoj.

BERLIN, 10. U jutrošnjim novinama prevlađuje mišljenje, da će skoro buknuti kancelarska kriza. „Vossische Zeitung“ piše, da je državni kancelar prikazao jučer popodne molbu da bude otpušten, i da je Car pridržao sebi da odluči.

U Reichstagu.

BERLIN, 11. Jutros u zgradi Reichstaga nije bilo stranačkih vijećanja, jer se čekaju careve odluke, na koje, kako se misli, Car će se riješiti poslije krunskog vijeća, koje se držalo popodne, a u kojem je učestvovao i nasljednik prijestola.

U Reichstagu.

BERLIN, 11. Došlo je da zatvorila sjednica Reichstaga, liberalne stranke sastale su se u konferenciji, na kojoj se zanijekalo pristajanje stranke na onaj dio zajedničke rezolucije, koji se odnosi na ratne ciljeve, a dopuštilo se da slobodno se članjivima da slobodno glasaju. Ipak regbi da će premoćna većina u Reichstagu odobriti rezoluciju.

Preinaka izbornog prava u Pruskoj.

BERLIN, 12. Wolff-Bureau. Kralj pruski upravio je predsjedniku državnog ministarstva naredbu, kojom određuje, da se Šaboru monarhije ima

obrasla šaka, odavajući očito, da su se um i sila ovoga čovjeka zajedno sa «sposobnošću vaditi čeope» (po svjeđočanstvu redovitih posjetilaca krčme) vrlo zgodno sastali u njegovoj ličnosti. Priduđamo li k tome i osobitu vještini, kojom se je izabirao ortake, a kojima je Anisim potpuno vladao, — tada pređe nama pravog uzorka — moskovskoga krčmara.

A ta vještina i sposobnost pokazivala se dosta očito, trebalo je samo pogledati na konobare i ostalu služinčad krčme.

Ti su u zaprljanim rubaškama i pregačama žurno trčali po gostonici, pri čemu se je opažala u oštrom im kretanjima raskoš njihova stasa ispod prostrana lepršava odijela. Njihova lica mogao bi nazvati ugaruškima, da nije bilo u njima izraženo toliko uslužnosti, koja je rek bi prirođena svakom konobaru...

Anisim, šireći se za «buffet», olimpijskim pogledom promatrao svoju četu. Lijepi nalijevajući čašu za čašom, on je poput vojskogovje, uverenje o moći svoje vojske, vazda prosvjediva «dispoziciju» današnjeg dana. Neprijatelji, od kojih mu je bilo ubirati kopejke, navlažujući na njih svojim topništvom iz boca, bijahu vrlo raznovrsni. Nu on ih je tečajem svoje mnogogodišnje prakse «za buffetom» prekrasno proučio, — proučio ne kao posebne ličnosti, već kao tipove. Trebalо mu je samo pogledati na spoljašnjost gosta, pak je već bez sumnje znao, kako da s njime postupa.

Ako je unišao u krčmu čovjek u seljačkom ovčjem kožuhu, glupa i smetenica lica, smijući se de-

kazati, da o njoj odluci, zakonska osnova radi preinake izbornog prava za izbore u Zastupničku Kuću na temelju jednog prava glasa. Osnova se mora na vrijeme prikazati, tako da se naredni izbori mogu izvesti po novom izbornom pravu. Naredba nosi nadnevak iz glavnog stana, a supotpisana je od Bethmann-Hollwega.

Ministarska kriza u Njemačkoj.

BERLIN, 12. Da mjesto berlinskog „Lokalanzeiger“, čije je izlaženje do dalek naredbe zabranjeno, izlazi „Berliner Abendzeitung“; ovaj list javlja, da su ministri Breitenbach, Schorlemmer, Loebell, Beseler i Trott dali ostavku, jer da se ne mogu pridružiti stajalištu državnog kancelera, da se Pruskoj dade izborni pravo u Reichstag.

Za međunarodnu socijalističku konferenciju.

STOCKHOLM, 12. „Socialdemokraten“ piše, da će se urediti zajednički bureau za organizaciju opće međunarodne socijalističke konferencije, kao prirodnog nastavak posebne konferencije. Sve će se radničke organizacije svega svijeta izravno pozvati da učestvuju.

KOPENHAGEN, 12. Po jednoj novinskoj vesti iz Stockholma postigao se sporazum između ruskog odaslanstva i holandsko-skandinavskog odreda. Rusko radničko i vojničko vijeće sazvilo međunarodnu socijalističku konferenciju za mir, koja će se držati u Stockholmu u avgustu 1917. sa dnevnim redom: Svjetski rat i sredstva kojima bi ga brzo dovršilo. Ruski delegati putuju u London, Pariz i Rim, da pozovu na konferenciju za mir socijalističke stranke Entente.

UGARSKA-HRVATSKA.

BUDIMPESTA, 11. Ministar predsjednik Eszterhazy odgovorio na upit, što su zastupnici Madags i Beck prikazali u prošli četvrtak. Ministar predsjednik još jednom naglašava, da se mi bez preinake tvrdno držimo saveza sa njemačkim carstvom, koji se u ovom svjetskom ratu tako sjajno prokrušao, da mi vodimo obrambeni rat i da nas cilj mira nije osvajanje. (Opće odobravanje.) Mi smo mi ponudili u punom sporazumu sa našim saveznicima, te istakli, da se radi o časnom miru, na koji sve zaračene stranke mogu da pristanu. Na naše neprjatelje a ne na nas pada odgovornost za to što se rat nastavlja (Opće odobravanje). Od ove politike vlasta neće zastraniti. Zatim ministar predsjednik govorio o pitanju, kojeg su se interpellanti dotakli i koje je u svezi sa austrijskim prijateljima, te kaže, da on smatra štetnim upličati se u unutrašnje poslove druge države monarhije. Što se samog pitanja tiče, to podsjeća, da je on već više puta naglasio, da stoji na osnovu dualističkog paritet. Ministar je predsjednik stekao zadnjih dana uvjerenje, da i austrijski ministar predsjednik stoji neiskolebljivo na osnovu dualizma i prijateljstva, te kaže, da on smatra štetnim upličati se u unutrašnje poslove druge države monarhije. Što se rat nastavlja (Opće odobravanje). Od ove politike vlasta neće zastraniti. Zatim ministar predsjednik govorio o pitanju, da li se učestvuje na međunarodnoj konferenciji. Budući da je po saopšćenju istog ministarskog štaba plijen podmornica od početka rata do 31. svibnja o. g. iznos 8.638.500 registriranih bruto-tona, to prijedložiši gubitak u lipnju, ne će mnogo manjekati od 10 milijuna toni brodovlja što pretežnim dijelom ide na račun podmornica.

Prirodna je stvar da nas u tom pravcu najviše zanimaju gubici Engleske. Engleska je stupila u rat s 20.431.543 reg. bruto-tona trgovackog brodovlja (s kolonijama). Tomu valja pribrojiti 652.349 tona njemačkih i austro-ugarskih brodova, koji su zaplijenjeni u engleskim i kolonijalnim lukama, zatim brodove istih država, koji su zaplijenjeni u Portugaljkoj, s 270.000 tona, i u Braziliji s 235.192 tone. Nadalje treba priručunati novo sagradjene brodove, kojih tonaza iznosi za drugu polovicu god. 1914.: 1.230.000 tona, za god. 1915.: 649.336, a za god. 1916. samo još 582.305. Za 1917. brojke još nijesu priopćene, ali je ne može računati s više nego li 250.000 tona. Napokon treba pribrojiti još tri četvrtine grčke trgovacke flote, koju su Englezi naprsto sebi prisvojili. Budući da grčko trgovacko brodovlje broji 638.000 tona, moramo pribrojiti 478.780. Ukupni prirast engleskog trgovackog brodovlja iznosi dakle 4.347.882 tona, a zajedno s vlastitim brodovima na početku rata, Engleska je za rata raspolažala s 24.779.425 reg. bruto-tona.

Koji su sada gubici engleske trgovacke mornarice? Od početka rata do 31. ožujka o. g. potopljen je po iskazima njemačkog admiriliteta 4.370.500 bruto-tona engleskih brodova. U travnju

šetar razumjeli su jedan drugoga. Često su u odljenom tamnom kutiju gostonice njih dva sjedjeli i trgovali o imetu, koji jučer još nije pripadao ni Anisimu ni mešetaru.

<p

potopljeno je po iskazu istog admiraliteta 664.000 tona engleskih brodova. Za svibanj i lipanj još nema potanjih iskaza o engleskim gubitcima, ali se može pod izvjesno uzeti, da engleski gubici percentualno nijesu manji, nego za prošlih mjeseci, za kojih je Engleska izgubila 60 do 64% sveukupne potopljene tonaze. Budući da je u svibnju potopljeno u svemu 869.000 tona, a u lipnju preko jednog miličuna, to dobivamo, računavši lipanski gubitak na jedan miličun tona, a uvezvi engleski dio tih gubitaka sa 62%, za mjesec svibanj i lipanj engleski gubitak od 1.159.000 reg. bruto-tona. Ukupni gubitak engleskog trgovackog brodovlja od početka rata do 30. lipnja o. g. iznosi dakle 6.193.800 reg. bruto-tona.

Engleska danas dakle raspolaže još s 18.586.000 bruto-tona trgovackih brodova. Iako se taj broj čini impozantnim, ipak ne smijemo pustiti s vidi, da je Engleska s tim brojem tonaze postigla svoj vrhunac, koji za vrijeme rata nikad više ne će dostići. Od prirasta engleske flote, koji smo gore naveli s 4.347.882 tone, otpada na nove gradnje samo 2.711.841 tona, a brojke za pojedine godine očito dokazuju, da gradnje brodova u Engleskoj rapidno padaju s pomanjkanjem materijala i s pomanjkanjem radnika. Već su u god. 1916. nove gradnje iznosile jedva 600.000 tona, a ljetos su pod izvjesno još manje. A pri tomu treba uzeti u račun još i to, da je užaludna svaka nuda u pomoć Amerike, jer su škari u Udrženim državama notorno vrlo loši, a povrh toga ne raspolažu s dostatnim materijalom. Iako su škari u Udrženim državama god. 1916. bili upravo poplavljeni naoružbama iz inozemstva, sagradili su te godine ipak samo 560.239 tone brodova, od kojih otpada na tugiji račun cigle — 39.392 tone!

Ako i pustimo s vida prirodno umanjenje vrijednosti brodova uslijed poruba, današnja je slika položaja, u kojem se nalazi englesko trgovacko brodovlje, ova: Naravni prirast novih gragevin iznosi mjesечно jedva 50.000 tona, a mješevi gubitak uslijed poostrenog podmorničkog rata najmanje 500.000 tona ili deset puta toliko, koliko se može nadomjestiti. Engleske trgovacke flote već za mira nije mogla svaldati potrebe Engleske, kako će dakle umanjenja već sada za 2 milijuna tona ispod početnog stanja svaldati ratne potrebe, kad moramo pri tom još uzeti u račun, da za prevoz vojske, muničije i ostalog ratnog pribora treba najmanje 10 milijuna brodskog prostora.

Diošteni podmornički rat prevadio je dakle već kritički stadij i doveo Englesku na točku, gdje se svaki potopljeni trgovacki brod osjeća kao osetljiv gubitak. To expressis verbis priznaje bivši engleski ministar mornarice Churchill, koji je u «Sunday Pictorial» napisao članak, da će, potraje li rat još dulje, «bez sumnje podmornice biti onaj faktor, koji će donjeti odluku», a dodaje: «Teško našoj naduvostenosti, našemu zadovoljstvu sa samim sobom, našim vjeleću, stručnjacima! Podmornica se na njih niti ne obazire, već nemilosrdno, smrtonosno obavlja svoj posao! Iako drugim riječima, ipak Churchill dolazi do istog rezultata, do kojeg je došao i maršal Hindenburg, kad je rekao, da će podmornice odlučiti rat.

Talijanske povrede međunarodnog ratnog prava.

(Iz zbirke izdane od c. i k. Ministarstva izvanjskih posala).
(Nastavak).

27. jula 1915 na sljemenu Stifsera;
18. decembra 1915 kod Sicha (Jugo-istočno od Rovereta);

14. avgusta 1915 na zapadnoj padini od Monte Piano;

25. avgusta 1915 kod Bassona, sjeverno od Luserna (tom se prigodom pucalo na poljskog kurata Ortnera, premda je nosio crni plasti i znak crvenog krsta na rukavu, i Talijani ga raniše na dalečinu manje od 100 koraka);

28. novembra 1915 se pozicija na Rufreddo (zapadno od Schluderbacha);

2. decembra 1915 kod Ospizio S. Bartolomeo (Tonski klanac).

C. Nečovječnosti protiv zarobljenika i ranjnika.

Ranjenje jednog nenaoružanog zarobljenika: U patrolskom okršaju na C. Dissola (Jugo-zapadno od Daone) 12. avgusta 1915 bio je strijelac Suterluti ostraga napadnut te se morao predati. Premda je odmah odbacio pušku i ruke u vis podigao, pucahu na nj Talijani iz male dalečine i teško ga ranile na ruci. Momom oslobodi nabrzo naša opredjnost i prijavil odmah ovu zgodu.

Ubijanje ranjenika: 1. Poručnik Robert Hirn bio je 4. avgusta 1915 pr. pod. prigodom kad je bio

II.

Poznata je stvar, da se isti predmeti u raznim ušima i u raznim očima čuju i vide posve različito. Tako se je u umu, a tako i u pogledu Paše Tarasova, koji je svojim posjetima toliko uznemirio Anisima, odrazivao ovaj svijet krčme i njena lica posve inače, nego u razmatranjima upravitelja Anisima. To je bilo i lako pojmljivo! Paša je bio mlad — tešto što je preveliko odušetu. Paša je bio umjetnik, on je već svršavao tečaj za crtanje na učilištu slikarja. Paša bješa fantasta, a Anisim — čovjek rada. Za što je bio Anisim čovjek rada — to je već odvojeno istaknuto. Za što je Paša bio fantasta? A kako da inače nazoveš čovjeka koji se je odusevio za jednu ideju, jednu težnju — težnju, prostu svakog koristoljubiva, i koji zbog te težnje zaboravlja sve lične neprilike, dapače i samu pogibao?

Pomislite dakle bijedna mlađica, koji je bio zbog nedostatne hrane, a katkada i nedostatne topline i ođeće — nešto slabšan; a zbog vjećne osamjerenosti i džboka razmišljanja — što je prirođeno mlađom umjetniku — nešto sramežljiv, kojemu se uz to ništa na svijetu nije činilo opasno, gđe on uzimlje svoj album i polazi. Kamo? Onamo, gđe mu prista, pijana, koristoljubiva fukara prijeti sumnjenjem, razdražljivošću, nepoimanjem i neograničenom surovošću. Onamo, gđe na nj oprezno gledaju Anisimove oči, koji je spremjan, da «iskorijeni» sve, što mu je fugje, a to je dakako dosljedno i sumnjivo...

u patroli ranjen bicem iz puške pred Seikofelom (područje Kreuzberga). Budući da su odmah za tim Talijani navalili, nije ga se moglo otpremiti. Kad je neprijateljska navalna bila odbijene, nagloše naši poručnici Hirna po podne povrh pozicije, gdje je bio ranjen, ulupljenom glavom mrtva. Lječnik izjavlja, da je smrt nastupila, jer je ranjenom časniku zadobivši udarac kundakom bila smrskana lubanja.

2. Pješak Josip Kröll, koji je 18. jula paša straže između Kinigatta i Königswanda (istočno od Kreuzberga) i tek kasnije nagjen, zadobio je ranu iz leđevog uha metkom iz puške a na cijelom tijelu imao je 27 bajunetskih uboda.

Po previšnjoj zapovijedi:

Conrad s. r.

general-pukovnik.

IX.

Grof Thurn c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove.

Sjedište c. i kr. vrhovnog vojnog zapovjedništva, 29. juna 1916.

Čast mi je u prilogu dostaviti c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove prijepis izvještaja 2. bataljona 27. pješ. puk. a ujedno i unutra napomenuti magazin sa šest naboba.

Kako iz toga proizlazi, Talijani upotrebljuju, poput ruskih četa prave puščane naboje, koji djejuju kao naboji sa djelimičnim omotom, jer im je otkinut prednji dio naboba.

Nije trebalo vještačkog mnijenja, s obzirom da su se vještaci već izjavili upogled drugih, ali jednakih naboba.

Prilog.

C. i kr. pješ. puk. br. 27. II. polj. bataljon.

C. i kr. Pukovnijskom zapovjedništvu.

Sjedište, 13. juna 1916.

Drlažem jedan magazin talijanskih naboba, koji su Alpinci ostavili u pozicijama koje mi osvojili.

Molim, da se ovaj magazin proslijedi na više mjesto, da se objelodani, kako Talijani krše međunarodno pravo.

Petermann s. r.

Major, zapovjednik II. polj. bat.

X.

Grof Thurn c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove.

Sjedište c. i kr. vojnog vrhovnog zapovjedništva, 29. juna 1916.

Čast mi je dostaviti u pregibu c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove prijepis izvještaja jednog c. i kr. zapovjedništva u području c. i kr. vojne skupine generala-pukovnika nadvojvode Eugena, a i tri naboba unutra napomenuta.

Kako iz toga proizlazi, Talijani upotrebljuju, poput ruskih četa, prave puščane naboje, koji djejuju kao naboji sa djelimičnim omotom, jer im je nikelični omot izduben.

Nije mi trebalo vještačkog mnijenja s obzirom da su se vještaci već izjavili upogled drugih, ali jednakih naboba.

Prilog.

C. i kr. pogrančno pododsječno zapovjedništvo 9 b.

Talijanski dum-dum naboji.

Pogrančnom odsječnom zapovjedništvu br. 9.

U.

Sjedište, 17. juna 1916.

U pregibu se šalje nekoliko naboba sa izdubenim omotom. Našli su se kod poginulog poručnika talijanske pješ. puk. br. 49 (ime nepoznato) na Croda dell'Ancona. Potpis.

Izvještaj je došao jekuća.

U pregibu se šalje nekoliko naboba sa izdubenim omotom. Našli su se kod poginulog poručnika talijanske pješ. puk. br. 49 (ime nepoznato) na Croda dell'Ancona. Potpis.

Vladarevo staranje za bolesnike.

Kako javljaju iz Beča, u subotu je pohodila naša premilostiva carica i kraljica bolesnike na klinici prof. d. r. Eiselsberga u općoj bolnici u Beču, te osobitu pažnju poklonila bolesnicima, koji su teško ozlegjeni na m. zgu i kičmi, i među njima proboravila više od sat i po, ljubezno se s njima razgovarajući, i darivajući ih. Ovom je zgodom saopćila, da je premilostivi vladar odlučio dati jednu zgradu dvora u Leinzu za boravak ovih bolesnika i uopće se bruniti za njih i za njihovo liječenje. Takav je dom već podavno poklonio nadvojvoda Karlo Stjepan na dvoru Sagbuschu, gdje se već jasno vidi blagosloveni uspjeh, pa se je nadati, da će ova veledušna inicijativa careva potaknuti široke krugove, da osnuju slične domove za teške bolesnike na mozgu i kičmi — Zvjernjak u Leinzu broji se među najveće zvjerinjake u Evropi, a obuhvata 4476 jutara. Opasan je zidom od 24.2 kilometra. Usred parka na takozvanoj penciškoj livadi stoji vila za carsku porodicu, zvana Hermesa. Građena je po načrtu i pod upravom

Paša Tarasov mislio je jedino na tipove toga tamnoga, predradnog i podzemnoga svijeta.

I on uze svoju lisnicu i pogje onamu, gđe se kreće taj svijet. Kogn strah, kakove zasjede državu da njega plaše?! Kad se u mlađoj duši čista i neiskvarena životu porodi stvaralačka mašta, tko da ju zaustavi? Sađeni i mramorni olimpički školske radionice gledali su na mlađa svojim hladnim očima bez života, njega je vuklo u drugi svijet — u svijetu, mu je blizak život istinom.

Da mu bude moguće još u prvom razredu rizati ove olimpije, taj se je mlađić morao prečesto upoznati sa zalažaonicama i njihovim klijentima, pa živjeti u stanovima — ili bolje — kutovima, gđe se prilijepljaju i ucepljuje životu ljudskom svijetu. I gle baš ovakvi učilišni postupci su podjarivali umjetnikovu čutljivost i maštu. Ono, što se je ragalo samo iz slučajnih susreta i neočekivanih dötacija, neopazeno se najeđeno pretvara u neku silnu težnju, dok sve više i više sav ne pronađe u taj život bijede, surovosti i tmine... Osim toga, taj svijet tako je bogat tipovima i Ljude. Što može da sažaljeva ta bića, um može da se uzne-miruje i bavi raznim društvenim pitanjima, na koja potiče taj svijet, nu talenat, stvaralačka težnja ljubi njegovu izrazitost, kolorit i izvornost.

Eto to su prave riječi, koje nam tumače razliku gledišta Anisima i Paše. Prvi je mislio, radio i viđeo u svem samo «dubitak», Paša je proučavao i gledao u svem samo «tipove». A što je drugo tip,

vom baronu Hasenaueru, te je njezina gradnja i unutarnji ured sjajna svjedodžba domaćoj umjetnoj industriji. Na prednjoj strani vile je krasna bašta, a usred bašte Hermesov stup. Posljednji put je stanovala u ovoj vili carica Jelisava godine 1898. pred smrt. Godine 1911. boravio je u njoj blagopokojni car i kralj Franjo Josip I. Mnoge relikvije sjećaju na boravak carice Jelisave, pa su odaje, u kojima je boravila, ostale onako uregjene, kako su bile kad je boravila u njima. Kad je carica Jelisava umrla, poklonio je car ovu vilu nadvojvodkinji Mariji Valeriji.

Sa sjevernog bojišta.

Ruski poraz kod Zborova-Brzezany.

Sada su stigli prvi ruski privatni izvještaji o porazu Rusa u istočnoj Galiciji, ali nikako ne potvrđuju na početku rata objavljene teze, da će se i vojnički izvještaji držati naskroz objektivno. Usprkos tomu imade dosta podataka, iz kojih se razabire veličina poraza. U teškom ruskom neuspjehu osobito su teško postradali 49. vojni zbor i 6. finska divizija. Nadalje su pretrpili vrlo teške gubitke 6., 7., 23. i 41. vojni zbor, kao i 3. transversalna i 74. pješačka divizija. Te su vojne skupine pripadale ponajviše I. i 7. vojsci, s kojima je Brusilov zapovjedao još prije svoga imenovanja generalizimusom. Ruski komunikati vele, da se neprijateljski otpor povećao uslijed toga, što su dopremljena znatna austro-ugarska i turska pojačanja. I Nijemci su dopremili pojačanja.

Novi guverner Crne Gore.

Iz stana ratne štampe javlja se: Djegoce sarsko i kraljevsko apostolsko Veličanstvo blagovljeno je dosadašnjega vojničkoga generalnoga guvernera Crne Gore podmaršala Viktora Webera pl. Webenaua uz izraz previšnjeg priznanja imenovati zapovjednikom vojnoga zbra, a priješnjeg austrijskoga ministra-predsjednika pukovnika grofa Henrika Clam-Martinica imenovati vojnim guvernerom Crne Gore.

Francuska komora.

U sjednici 9. jula predsjednik Deschanel proglašao je najprije dnevni red. Zatim su poslanici Kientaler, Brizon i Blanc, pak zastupnik manjine Mistral zahtijevali da se pročita i njihov dnevni red. Deschanel je to odbio, jer da taj dnevni red sadržaje uvered za vladu i da se upliće u poslove vrhovnog vojnog zapovjedništva. Poslanici Augagneur zahtijeva zatim, da se kazne i ljudi, koji se nalaze i na najvišim vojnim mjestima i da do potrebe panu pod optužbu čak i ministri. Poslanik Dalbiez rekao je, da za ofenzivu u mjesecu aprila treba da odgovara ratno vjeće u Compiegne. Ova promjena fronte provedena je bez smetnja sa strane protivnika. Ova lokalna prilika boja uvjetovana taktična mjerama premještenja fronte, ograničujući svoga izvještajnika. Deschanel je pročitao jedno pismo sa fronte, u kome se vidi, da je od dvije kompanije ostale na životu samo 40 ljudi, a i to 40 da je stavljen pred ratni sud, jer da se nijesu dovoljno branili. Ratni ministar i većina komore protestovaše protiv čitanja tog pisma, jer da se tim jedino ide na ruku njemačkoj propagandi. Poslanik Jobert rekao je, da je u ratnom vjeću u Compiegne ona sila puna tajnosti bila zlo nadahnuta. On se neda, da će ta zločinčka sila

Nasi Dopisi

Šibenik, 9 srpnja.

Velika misao i želja uzvišenog nam Vladara mironosca — da se prirede svečane službe božje za mir, izazvala je u građanstvu i pučanstvu ove krajine, neopisivi zanos. Dne 8 o. m. po svim crkvama odslužene su sv. mise sa izloženim presvetim olatarskim Sakramentom. Jako i nejako, sve je pohrilo u crkvi, da s nebesa isprosi mir. U 10 sati bila je pontifikalna sv. misa u stolnoj bazilici, koju je odslužio presvetil biskup L. Pappava u asistenciju mnogih svećenika. Prisustvovanu u velikom broju predstavnštva svih vojničkih i civilnih vlasti i ureda, pak mnoštvo bogoljubnog svijeta iz grada i okolice.

Za vrijeme službe božje, bilo je izloženo presveto otajstvo, dok se sa pjevačkog kora razlijegale nabožne pjesme.

Po sv. misi izrečena je krasna molitva kojom se vajipe u Svevišnjega, da nam naskoro osvanu blagodatni dani mira, prema životu i toplim težnjama premilog nam Cesara Karla.

Kaštio, 8. jula.

(C. k. općinska škola). — Otkada je ovjek opet naša uprava došla poslije invazije crnogorske, od tada vidimo i veliki napredak. Ubavo ovo i romantično mjesto u južnom skutu Dalmacije pri obala otvorenoga mora, bogato u sebi i svojim stanovnicima, nije smjelo da bude za dugo ugodno boravište uzurpatora Crnogorca. Osim što je vojna vlast pregnula da izlječi sve materijalne, znala se je i moralno pobrinuti i za moralno dobro i izobrazbu ovoga kraja. Poslije dugog razmaka, što su bila zamudila pedagoška ustaša da se spase nlagaj naraštaj i doveđe opet u svoju kolotečnu, otvorila je ovđje vojna vlast na 5. novembra 1916. pučku školu. Učiteljem je bio imenovan razvodnik Petar Radović, nadučitelj iz Novoga k. T.

Otvor je bio svečan i od velike važnosti. Sve najviše vojničke ličnosti bile su prisutne uz mjesnog općinskog povjerenika. Vojna vlast se je za sve pobrišala. Koliko pri otvoru, toliko tekom škole. Časnici posade nabavili su knjige i porazdijelili djeci, od prigode do prigode djeleli darse, osobito mjesni vojni komandant je pri svakom posjetu škole djecu obilato novčano darivao za dobar uspjeh i spremne odgovore. Siromušnjim učenicima djejila su se i odjela i kruh. Poznato nam je, da je požrtvovni časnički zbor potrošio do 2.000 kr. za ovu plemenitu i kulturnu svrhu. Kako je bio važan moment preotvara ove škole, pokazalo je pohaganje i napredak. Djeca se u brzo zaljubila u školu, disciplinu i red. Vidio si ih svaki dan mirno dolaziti u školu i izlaziti u redovima u najuzornijem redu bez ikakve buke, uvijek pristojna i čista. Vigjalo ih se u slobodnim satovima, pod lakvim stablim ili pred kućam, kako s knjigom u ruci pjevaju, čitaju i deklamiraju naučno gradivo, kako se vježbaju i u početnim jemama, jezikima. Toplom ljubavlju zavoljili učitelja i prostorije svoga prosvjetnog doma. Uz to su i roditelji pripomogli u svemu, tako da je škola u brzo postala najveće njihovo svetište. Razni batalj. komandanti i drugi odlični časnici posjećivali su školu svako malo vremena i uvijek su se našli zadovoljni koli užornim i neprisiljenim redom, toli i napretkom. Svjedokom je tomo, što je kroz 8 mjeseci bila obragjena cijela naukovna osnova za 47 djece od 6—16 godina.

Zatvor škole obavio se je na 28 lipnja. Svečanost je bila sjajna, jer se je slavio uspjeh jednog kulturnog čina, komu je vojna vlast doprinijela sve moguće i sama ga ustanovila. Dvorana je školska bila iskićena cvijećem i zelenilom, sagovima i barjacim, a slika Njegova Veličanstva Cesara i Kralja Karla sjajila se u zelenom lovovijencu. Djeca svedačno odjevana, vesela i ponosna čekala javne ispite. Dokle su ušli svi viši vojni dostojanstvenici i časnici, došli su i svi roditelji, te je školska dvorana prilikovala svečanoj asembleji visokih naučnih zavoda u sličnim prigodama. Djeca su na postavljena pitanja jasno, konkretno i dobro odgovarala. Svi su se natjecali, ko će bolje i sočnije. Za tim su gospoda pregledala i ručne radnje, koje su bile uzorne. Poslije je komandant držao govor oduševljen i zanosan, te čestitao učitelju i roditeljima. Na sto je učitelj odgovorio i zahvalio i jedna djevojčica predala zapovjedniku lijepu kitu cvijeća i popratila lijepim govorom. Trud i briga njihova eto bila je okrunjena kočačnim vrlo dobrim uspjehom. Kao vidljiv dolazak priznanja i dobrog napretka, vojni je zapovjednik darovao učitelju pred svima srebrenu kutiju za cigarete, a čuli smo, da ga je i predložio na previšnje odlikovanje.

Zahvalno će se sjećati mlađi paraštaši skribi i ljubavi vojne vlasti u ovo ratno doba za njihov napredak i izobrazbu i nosiće u svom srcu topli spomen za sve dobro svoje duševno i tjelesno.

Radujemo se i učitelju Radoviću, koji je postigao svojom stručnom naobrazbom onakav uspjeh kroz malo mjeseci kod djece, koja su preko dvije godine bila bez ognjišta i žarišta, otuđjena i otuđjena invazijom neprijatelja u žalosnim prilikama njihove domaćine povijesti.

Koliko su visoki časnički krovni znali uvažiti blagotvorno djelovanje učitelja, dokaz nam je u raznim svjedodžbama pohvale i priznanja. Jer ne samo što nije malakso u tri godine na svegernoj fronti izložen, nego nije izgubio ni ljubavi za svojom strukom i naukom. Dapače i još jedna vrline resi ovoga odličnoga nastavnika, a to je hrabrost i prezir smrti, što je pokazao pri osvojenju Lovćena, za što je bio, kako je većjavljeno, odlikovan medaljom hrabrosti.

Vojna oblast je svojim kulturnim pothvatom dokazala, kako je na visini svoga zadatka, a to nam još bolje potvrđuje i uspjesni rad na ovom polju u susjednim mjestima Crne Gore, gdje sada naša uprava vrši blagoslovljeni rad na svakom polju.

O upotrebljavanju starijih ustaških godišta.

U raznim novinama izšla su nedavno saopćenja, što ih je nekadašnji ministar za zemaljsku obranu general pukovnik barun Georgi tobože učinio nekim zastupnicima u Carevinskom Vijeću, i koja bi bila glasila, da oni koji služe u narodnom ustanku, a kojim je više od 45 godina, ne smiju se upotrebljavati na polju ili u etapnim mjestima, i da slučajevi u kojima se to dogodi, da se moraju prijaviti c. k. ministarstvu za zemaljsku obranu.

Kako sa nađešte strane doznamo, ove novinske vesti potječu iz jednog nesporazumjenja. Vojna uprava nije dosad uopće upotrebljavala na fronti ustaša 1871 i starijih godišta; ipak pozivanje takih ustaša na službu u bojnim četama ili kod radničkih odjeljaka i sličnih u operacijskom području nije nipošto zabranjeno, jer po propisima ustaške zakonske novele (cesarska naredba od 1. maja 1915. L. D. Z. br. 108) čitav se narodni ustaša može upotrebljavati na upotpunjavanje zajedničke vojne snage odnosno domobranstva dok traje neizbjedna izvanredna potreba. Uslijed toga ne mogu se uznimati obzir molbe upravljene na ministarstvo za zemaljsku obranu, da se oni, koji spađaju u spomenuta godišta, povuku iz operacijske zone ili etapnog područja.

DALMATINSKE VIJESTI

Visoki gost.

Djeg. Kr. Visočanstvo Prince Louis Bourbon od Parma, br. t. Njegina Veličanstva česarice i kraljice naše Žite, prispije u Dubrovnik 7. o. m. Došao je u posjete svom starijem braću, Njeg. Kr. Visočanstvu Prince Renatu Bourbonu od Parma.

«Skrb za dalmatinsku mladež».

Njegina Visoka Nadvojvotkinja Marija Josefa preuzeala je protokorat akcije «Skrb za dalmatinsku mladež».

Ratna odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premlistivo uđoštalo podjeliti:

red željezne krune trećeg razreda s ratnom dekoracijom i mačevinom, u priznanje hrabri i uspešna držanja pred neprijateljem kap. Bernhardu Bernardi, od 5. str. puk. koo 37. str. puk.

vojnički krv za zasluge trećeg razreda u priznanje hrabri držanja pred neprijateljem: natpor. Emilu Teuschelu, od 37. str. puk. prič. natpor. Hermannu Ritteru, od 23. str. puk. prič. por. Franju Bradaču, od 23. str. puk. poginulom pred neprijateljem.

VI. prestito di guerra.

Presso la locale Banca popolare furono firmate cor. 222.000 del VI. prestito di guerra au.

Kragje.

Pišu nam iz Petrovopolja mjeseca lipnja.

I amo se dogagajaju svakovrsne kragje, ali vješto oko revnog oružničkog poštovogje u Kljacićima znaće pronaći krvice i osušiti nove kragje. Zato čest i hvala našem revnom poštovogje gosp. Augustu Čuješu. Prigodom sakupljanja petog i šestog ratnog zajma, na sami njegov poticaj narod u njegovu području rado je i oš srca upisao ništa manje od 30.000 kr. ratnog zajma.

Crnogorske koze.

Travnja mjeseca Ured za prehranu pučanstva u Beču bijaše ponudio Namjesništvo u Žadru na prodaju 500 milječnih crnogorskih koza za Dalmaciju. Namjesništvo je ovu ponudu prihvatio i zamolio Zemaljsko Gospodarsko Vijeće, da ono preuzeće razdoblju odnosnih koza.

Kako međutim saopće c. i k. vojnički guvernement na Cetinju, nastojalo se je priskrbiti samo koza, koje se faktički mogu zvati mlječnim, ali ovo je uslijed poodmakla doba bilo vrlo teško. Najvećom pažnjom bilo je poslati u Bar automobilom 500 koza, da ih se ukra na parobrod, ali se ne žalost ispostavilo, da su koze izgubile mljekastost. Usljeđ toga, vojnički guvernement pitao je brzavoj zemaljsko gospodarsko Vijeće kraljevine Dalmacije da mu saopći da li reflektuje na koze opasane, ali koje za sada ne davaju mljeku.

Budući da s jedne strane nema javnstva, da je opasana koza doista, i bregia, a s druge strane, prijenos bregija koza vrlo je opasan, jer lako mogu izmetnuti, vijeće je brzavoj odgovorilo: «Budući da računa jedino na mlječne koze, moli da ga se užme u obzir glede 500 milječnih koza za kašnje. Stanje se nije izmjenilo.

,Za Boga i za Cara.«

Akcija grofice Ter. Thun-Thun za dalmatinske invalide. 54. popis prinos.

50 K.: Seoska zajmovna blagajna Solin-Vranjic;

po 20 K.: Grof Czernin Jindr. Građac, Baron Otto Liebig Beč, D. Baron Schenck ministar i. sl. Beč;

6:20 K.: Marko Radović pošt. poslov. Novi-

grad sakupio u lipnju;

po 5 K.: Don Ante Alfrević prof. Split, Ot. Jak.

Bartulović dušobr. Vrgorac, Angi. Gabr. Šćipanec c. k. namj. rač. rev. Žadar, Baronin Allmayer-Beck

Beč, Crkvenarstvo u Hrvatscu (Ot. Bone Saric), Hrv. seos. blagajna Bobovišće, Hrv. te. Štefanović

Sućurac, Don Jak. Matulić župn. Dol, Poljčka seos.

blagajna Podstrana, Seoska Blagajna za Št. i zajm.

Krivočić-Poljčić.

3:20 K.: Hrv. Čitaonica Kozica;

54 K. za 18 istisaka knjižarske cijene.

S prijašnjim popisima ukupno K. 39.703.41.

Glasovi o ostavci državnog kancelara.

BERLIN, 13. U dobro obaveštenim krugovima položaj se državnog kancelara smatra da je savski uskoleban. Promijenjena situacija imala bi se pripisati odlučnom stajalištu, što su zauzeli nacionalni liberalci. Večernje novine pišu, da se mora izvjesnu stvar uzeti, da će molba državnog kancelara za otpust biti odobrena.

HRVATSKI SABOR.

ZAGREB, 13. Došlo su zastupnici Mažurarić, hrvatske srpske koalicije i grof Teodor Pejačević, bestranački unionist, izjavili da pristaju na razlaganje novoga bana, zast. Pavelić pristaša starčevičeve stranke, naglašava da demokratiziranje i pravo samoodređivanja spadaju u načelne prošteve njegove stranke. Ali demokratiziranje neće se izvesti, dok narod ne odluči o svojoj sudbinu i dok vlada ostane na osnovu nagodbe sa Ugarskom. Starčevićeva će stranka jednako ostajati pri deklaraciji južno slavenskog kluba u austrijskom parlamentu i pri svome programu te će sadašnju vladu pobijati.

Pazman, pristaša stranke prave, izjavljuje i on, da će vladu energično pobijati te naglašava, da će njegova stranka u dogovoru sa posestrim strankama u Austriji i Bosni nastojati, da se sve hrvatske zemlje sjedine u samostalno državno tijelo pod dinastijom habsburške Kuće.

Pošto je još govorio zastupnik Radić, težačke stranke, protiv sadašnje vlade, izjavio je zastupnik Budislavović i u ime zast. Pribićevića, da ne može podupirati novu hrvatsku vladu; na kraju je izjavio da polaze svoj mandat za stranku prava.

Nesreća na moru.

RANGTON, 12. Vijest agencije Reuter: Lagja «Chilkat», koja je dana 30. juna krenula iz Madrasa, zapalila se, te se morala napustiti. Na brodu bilo je 15 Europejaca i 1600 do 1700 putnika trećeg razreda. Ne znaju se potankosti; ali se glasa, da je mnogo ljudi zaglavilo.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 13. Si annuncia ufficialmente:

«13 luglio 1917.

Teatro della guerra orientale.

In Rumunia e sul fronte degli eserciti del generale maresciallo arciduca Giuseppe vivace attività nemica di esplorazione. Nella posizione della Lomnica furono ribattute parecchie punte russe. Nella Volinia le nostre divisioni di ricognizione intrapresero qua e là vivaci scaramucce.

Teatro della guerra italiano e sud-orientale.

Situazione inalterata.

Il capo dello stato maggiore generale austro-ungarico.

BERLINO, 13. Il Wolff-Bureau comunica: Grande quartiere generale, 13 luglio 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Dapertutto vigorosa attività dell'artiglieria. Punte nemiche ad est di Dieuport, a sud-est di Ypres, presso Hulluch e a sud della Scarpe furono ribattute. Sull'altura 304 le truppe d'attacco presero nuovamente i fatti che il nemico aveva riconquistato l'8 luglio. Parte della garnigione fu uccisa e parte fatta prigioniera. Con ciò le posizioni conquistate dai Germanici il 28 giugno, su 4 km. di larghezza, compreso l'avancampo, sono di nuovo completamente nelle mani dei Germanici. Gli avversari perdettero ieri 19 velivoli.

Fronte macedone.

Ad est della Niže-Planira, un efficace attacco bulgaro consegui successi locali. Contrattacchi serbi fallirono con gravi perdite.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

II bollettino a.-u. della sera.

VIENNA, 13. Bollettino della sera. A sud del Kalusz combattimenti di natura locale. A nord del Dnister l'attività dell'art

Ratni invalid se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Pređnost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid traži se za privremeno uzničkog nadziratelja kod Č. k. zemaljskog suda u Zadru. Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odjelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

„BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.



■ ■ ■ ■ ■

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 $\frac{3}{4}$ kamata.

■ ■ ■ ■ ■

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Nikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugia: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailiranih tablica
za groblje
sa i bez fotografije

= za dućane i za urede. =

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.



Disaći stroj «Meteor» Kr. 480
takojer hrv. pismom.



Pečata od gume
i mjeđi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6^m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvožđenom žicom 3^m/kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjeguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimljene narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Po previšnjem ovlaštenju Nj. c. i k. A. Veličanstva

Dietro autorizzazione Sovrana di S. M. J. e R. Apostolica

32. c. k. Državna Lutrija
za vojničke dobrotvorne svrhe

Ova NOVČANA LUTRIJA ima: 21.146 zgoditaka u gotovu novcu u ukupnoj vrijednosti od 625.000 krune.

Glavni zgoditak iznosi:

200.000 kruna.

Vučenje će biti javno na 26 jula 1917.

Jedna sreća stoji 4 krune.

Srećke se nabavljaju kod odsječa za dobrotvorne lutrije u Beču III. Vordere Zollamtstrasse 5, u Bičimpešti kod r. ug. ravnateljstva lutrijskih dohoda IX. Zgrada glavne carinare, u lutrijskim kolekturama, kod prodaja duhana, kao poreznih, poštanskih, brzojavnih i željezničkih ureda, kod mjenjačnica, i t. d. Osnove vučenja šalju se prodaocima srećaka bađava.

Srećke se šalju prosti od poštarine.

Od c. k. Ravnateljstva generalne Državne lutrije

8-10 Odjel lutrije za dobrotvorne svrhe.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 $\frac{1}{2}$ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 $\frac{1}{2}$ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 $\frac{1}{2}$ %.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle per lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipoteca Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIÀ Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilitate.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Ratni invalid se traži za općinskog redara u općini u Obrovču, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hodanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Šode kauštike
u baćvama od oko 400 kg. prodaje
uz najniže dnevne cijene tvrdka

Marcello Pattiera
Zadar
Brzojavi: PATTIERA - Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do dalnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Poveljeni trgovačko-pomorski meštar.

Zastupstvo i skladište ugl. Tvrke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimljene narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.